

Å l a n d s l a n d s k a p s n ä m n d s .

Nr 27/1951. framställning till Ålands landsting med förslag
till landskapslag angående landskapsförvaltningen i landskapet Åland.

Landstinget antog den 5 mars 1951 landskapslag angående landskapsförvaltningen i landskapet Åland. Sedan landskapslagen i

vederbörlig ordning överstyrt till Republikens President, har

Presidenten, efter det Högsta domstolen med avfordrat utlåtande

inkommit, förordnat, att landskapslagen skall förfalla, enär

Landstinget överskridit sin lagstiftningsbefogenhet. Högsta

domstolens utlåtande, varpå Presidentens beslut grundar sig, är

i översättning av följande lydelse:

"På Åland gäller för närvarande landskapslagen om landskaps-

förvaltningen i landskapet Åland, utfärdad den 5 mars 1923.

Denna landskapslag, som undergått mindre förändringar genom lands-

skapslagarna den 26 juni 1928 och den 31 maj 1931, har numera

befunnits vara så föråldrad, att det befunnits nödigt att er-

sätta densamma med en ny landskapslag, där den inträffade ut-

vecklingen inom landskapsförvaltningen beaktats.

Landstinget har, såsom Högsta domstolen i sitt till Republi-

kens President den 16 januari 1923 avgivna utlåtande om nämnda den 5 mars 1923 utfärdade landskapslag, framhållit, rätt att stifta lag angående ifrågavarande ärende. Med undantag av 50 och 51 §§ i den landskapslag, som är föremål för granskning, har Högsta domstolen ingenting att påminna mot de enskilda stadgandena i den.

Landskapslagens 50 § innehåller stadganden, vilka beröra rättegångsväsendet, vilkas stiftande enligt självstyrelselagens 9 § 2 mom. 8 p. ankommer å rikets lagstiftningsorgan. För uppnående av överensstämmelse i lagstiftningen, har det nog tillåtits, att i landskapslagarna även intagits lagstadganden, vilka höra till området för rikets lagstiftningsbehörighet, men en förutsättning därför har varit, att de varit av samma innehåll som motsvarande stadganden i rikets lagar. Landskapslagens 50 § 1 mom. är likalydande som självstyrelselagens 33 §, och föreskriften i 50 § mom. 2:s andra mening är överensstämmande med gällande lag i riket, varför landstingets förfarande i detta hänseende är godtagbart. Annat är förhållandet med sistnämnda paragrafs 2 moments första mening, där det föreskrives, att föredragande i landskapsnämnden skall för brott i tjänsten åtalas

vid Åbo hovrätt. I riket har icke utgivits något stadgande där- om, var ett dylikt åtal skall ske. I förordningarna om länsstyrelse och de centrala ämbetsverken är stadgat, att tjänste- åtal mot föredragande i nämnda ämbetsverk skall utföras vid hovrätt. Landstinget har även uppenbarligen ansett, att dessa stadganden ex analogia kunde tillämpas på föredragande i landskapsnämnden. Då likvälⁱ landstingets behörighet icke ingår att föreskriva, vid vilken domstol föredragande i landskapsnämnden skall åtalas för tjänsteförseelse, har landstinget genom att i landskapslagen intaga stadgande därom överskridit sin lagstiftningsbefogenhet.

I landskapslagens 51 § finnes, förutom ett stadgande om vanlig disciplinär bestraffning, även ett stadgande om, att vid skiljande av landskapsförvaltningen underlydande tjänste- eller befattningshavare från tjänst eller befattning i disciplinär väg, skall gälla vad om länsstyrelses tjänste- och befattningshavare är stadgat. Detta innebär, att angående tjänste- och befattningshavarna i landskapsförvaltningen skulle tillämpas stadgandena beträffande denna fråga i lagen den 29 juni 1926 angående utnämningssbrev för innehavare av statens tjänster eller fasta

befattningar samt om deras rätt att kvarstå i sin tjänst eller befattning, den s.k. tjänstemannalagen. Av sistnämnda lags 22 § framgår, att stadgandena däri skola lända till efterrättelse beträffande annan befattningshavare än statens tjänste- eller befattningshavare, blott när statsmyndighet utnämnt eller varit delaktig i utnämmandet av tjänstens eller befattningens innehavare. Utnämmande av tjänste- eller befattningshavare i landskapsförvaltningen tillkommer uteslutande vederbörande landskapsorgan, och under sådant förhållande äro de icke sådana tjänste- eller befattningshavare som avses i tjänstemannalagen. De stadganden i sagda lag, vilka beröra disciplinärt skiljande från tjänst, kunna icke ens genom landskapslag utsträckas att gälla beträffande tjänste- och befattningshavare i landskapet Ålands landskapsförvaltning, enär detta innebure tilldelande av nya uppgifter åt statens myndigheter. Enligt 8 § i tjänstemannalagen ankommen det nämligen å justitiekanslern, då fråga uppstår om innehavares av tjänst skiljande från tjänsten i disciplinär väg och i vederbörande ämbetsverk icke tillsatts en allmän åklagare, förordna kompetent person att verkställa undersökning i saken och utföra därav föranlett påstående mot tjänsteinnehavaren. Enligt

19 § i samma lag skall tjänsteöverdomstolen granska de besvär, som anförts över utslag i nämnda disciplinärmål. Enär enligt självstyrelselagens 9 § 2 mom. 10 punkt lagstiftning angående statstjänstemännens skyldigheter uteslutande förbehållits rikets lagstiftningsorgan, har landstinget i berörda avseende överskridit sin lagstiftningsbehörighet.

På grund av förenämnda anser Högsta domstolen, att ifrågavarande landstingsbeslut borde förordnas att förfalla."

Enär landskapsnämnden anser bristerna i nu gällande förvaltningslag vara så stora, att en ny förvaltningslag med det första borde komma till stånd, har landskapsnämnden beslutat ingå med ny framställning till Landstinget. Det nu föreliggande förslaget till förvaltningslag är annars helt överensstämmande med den av Landstinget den 5 mars 1951 antagna förvaltningslagen, förutom att de påtalade stadgandena i 50 och 51 §§ nu bortlämnats.

Hänvisande till förestående och till den allmänna motiveringen i landskapsnämndens framställning № 31/1950 får landskapsnämnden vördsammast förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g

angående landskapsförvaltningen i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

Landskapsnämnden.

1 §.

Landskapsnämnden består av lantrådet såsom ordförande och sex ledamöter samt sex ersättare för den, så tillsatta som i lagen om självstyrelse för Åland stadgas.

En av ledamöterna skall av landstinget tillika förordnas att vid förfall för lantrådet fullgöra hans åligganden.

Om valet skall landstinget anmäla hos landshövdingen.

2 §.

Lantrådet ävensom ledamöterna och ersättarna i landskapsnämnden utses bland personer, som äro valbara till landstingsmän och därjämte äga erfarenhet i allmänna värv. Lantrådet bör därjämte hava ådagalagt god administrationsförmåga.

Lantråd eller ledamot i landskapsnämnden må likväl ej vara den, som står i aktiv militärtjänst, ej heller tjänsteman och befattningshavare, som på grund av sin ställning är redovisningskyldig inför landskapsnämnden, ej heller den, som avträtt sina tillgångar till konkurs intill dess han beedigat sin stat, eller

den, som står under åtal för brott, varå förlust kan följa av medborgerligt förtroende.

Landskapsnämnden bör, om möjligt, vara så sammansatt, att de åländska näringarna och skolväsendet däri företrädas.

3 §.

Ej må vald ledamot eller ersättare avsäga sig uppdraget, ifall han icke tidigare fullgjort sådant värv eller fyllt sextio år eller är i högre grad sjuklig eller uppdraget i avsevärd grad skulle utgöra hinder för hans yrke eller näring eller, med hänsyn till hans familjeförhållanden, förorsaka honom avsevärd olägenhet.

4 §.

Lantrådet kallas till sitt ämbete av landstinget och kvarstår i detsamma, så länge han åtnjuter landstingets förtroende, i vilket ämbete honom tillkommer de allmänna rättigheter, som äro landskapets tjänstemän tillförsäkrade, samt åligger de skyldigheter, som i denna landskapslag eller annorstädes äro för honom påbjudna.

Lantrådet anses sakna landstingets förtroende, då femton landstingsmän vid omröstning i landstinget omfattat därom gjord framställning. Sådant framställning bör för att kunna upptagas till behandling vara skriftligen avfattad och undertecknad av

Minst fem landstingsmän samt må icke föranleda slutlig åtgärd från landstingets sida, innan lantrådet beretts tillfälle att inom tre dagar efter erhållen del därav inför landstinget avgiva förklaring.

Övriga ledamöter i landskapsnämnden utses för tre kalenderår i sänder och deras uppdrag fortfar, intill dess nytt val ägt rum.

Avlider ledamot eller ersättare i landskapsnämnden eller avgår han av annan orsak, innan tiden för hans uppdrag är ute, skall fyllnadsval verkställas. Den sålunda valda tjänstgör under den tid, som för den avgångne skulle återstått.

5 §.

Lantrådet och ledamöterna i landskapsnämnden ansvara för sina tjänsteåtgärder enligt allmän lag.

Innan lantrådet och ledamöterna i landskapsnämnden tillträda sina befattningar, skola de inför länsstyrelsen avlägga föreskriven tjänsteed, såframt icke sådan ed av dem tidigare avlagts.

Lantrådet åtnjuter den årliga avlöning, som finnes upptagen i landskapets lönestat. Ledamöterna erhålla ur landskapets medel ersättning för rese- och förrättningsdagar samt resekostnader på sätt landstinget därom besluter.

6 §.

Landskapsnämnden sammanträder minst en gång varje vecka samt däremellan så ofta ärendena det påkalla eller när tre ledamöter därom för behandling av visst ärende anhållit. Kallelse till sammanträde meddelas i den ordning nämnden beslutat.

Sammanträdena hållas i Mariehamns stad, där ej nämnden för särskilt fall annorlunda bestämt.

7 §.

Landskapsnämnden är beslutför, då lantrådet eller hans ställföreträdare och tre ledamöter äro närvarande.

Vid förfall både för lantrådet och hans ställföreträdare är nämnden beslutför jämväl då fyra ledamöter, bland vilka den äldste skall föra ordet, äro vid sammanträdet närvarande.

Vid meningsskiljaktighet bör öppen omröstning verkställas. Falla rösterna lika, gälle såsom beslut den mening ordföranden biträtt.

8 §.

Vid landskapsnämndens sammanträden skall under ordförandens tillsyn föras protokoll, som justeras inför nämnden.

9 §.

Landskapsnämnden äger inom området för sin verksamhet bevaka landskapets gemensamma rätt och bästa samt, där sådant icke ankommer å lantrådet, till verkställighet befordra landstingets beslut och övriga förfoganden.

Landskapsnämnden må för fullgörandet av densamma åliggande förvaltningsuppgifter tillsätta nämnder, styrelser och andra funktionärer.

10 §.

Landskapsnämnden åligger övervaka landskapets bokföring samt vården och förvaltningen av dess fasta och lösa egendom. Vid fullgörandet härav bör nämnden föra noggranna förteckningar över denna egendom samt tillse, att landskapets byggnader bliva ändamålsenligt uppförda och vidmakthållna ävensom att dess inrättningar, kassor, donations- samt övriga medel och tillgångar behörigen förvaltas och användas.

11 §.

Landskapsnämnden är skyldig att till statsrådet, de centrala ämbetsverken och landshövdingen avlämna av dem äskade utlåtanden samt äger genom landshövdingens förmedling hos regeringen göra framställning i ärenden, som beröra landskapet.

Önskar lantrådet att i ärende, vars avgörande ankommer på honom inhämta landskapsnämndens yttrande, må landskapsnämnden icke undandra sig att avgiva sådant.

II kap.

Lantrådet.

12 §.

Lantrådet tillkommer, utom årlig avlöning, för i tjänsteärenden företagna resor dagtraktamente och ersättning för resekostnader, på sätt därom särskilt stadgas.

13 §.

Lantrådet är berättigad att närvara vid alla av landskapsnämnden tillsatta nämnders och styrelser sammanträden.

Angående lantrådets skyldighet att närvara vid landstingets möten är särskilt stadgat.

14 §.

Lantrådet företräder landskapet i förekommande rättsärenden samt äger kära och svara för landskapet.

15 §.

Lantrådet åligger att bringa i verkställighet landstingets beslut och förfoganden, då sådan verkställighet åt honom uppdras.

gits, att utöva närmaste tillsyn över de för landskapets förvaltning tillsatta nämnder, styrelser, tjänstemäns och övriga funktionärers verksamhet.

Lantrådet åligger att till regeringen och rikets myndigheter avlämna äskade upplysningar.

16 §.

På lantrådet såsom tjänsteman och ledare för landskapsförvaltningen ankommer:

att hava tillsyn däröver, att innehavare av tjänster och befattningar vid landskapsförvaltningen förhålla sig oförvitligt och att mot felande vidtaga av omständigheterna påkallade åtgärder;

att övervaka efterlevnaden av arbetsordningen för tjänstemän och befattningshavare vid landskapsförvaltningen;

att verkställa eller låta verkställa behörig inspektion, då ombyte i föredragandetjänst äger rum; samt

att tillse att borgensförbindelser och övriga handlingar, som röra landskapets rätt, sorgfälligt förtecknas och förvaras av kamreraravdelningen.

Årligen senast i början av landstingets höstsession skall

lantrådet till landstinget avgiva och bland dess medlemmar låta utdela en noggrann och detaljerad redogörelse för landskapets förvaltning och ekonomiska tillstånd samt verkställigheten av landstingets beslut ävensom angående sin egen verksamhet.

III kap.

Landskapets tjänstemän och handläggningen av ärenden.

17 §.

Landskapsnämnden och lantrådet biträdas av följande tjänstemän och befattningshavare:

vid kansliet: landskapssekreteraren, biträdande landskapssekreteraren och landskapskanslisten;

vid kamreraravdelningen: landskapskamreraren, huvudbokföraren och kassören;

vid lantbruksavdelningen: landskapsagronomen, tvenne jordbruksinstruktörer, fiskeriinstruktören och trädgårdsinstruktören;

vid forstavdelningen: landskapsforstmästaren, skogsvårdsinstruktören och skogvaktaren-arbetsledaren;

vid vägavdelningen: landskapsvägingeniören, vägbyggmästaren och vägmästaren;

landskapsarkeologen;

för samtliga avdelningar gemensamt: landskapsregistratör-arkivarien, renskriverskan samt vaktmästaren, vilka närmast underlyda kansliet;

byggnadsinstruktören, som närmast underlyder kamreraravdelningen;

landskapshälsosystem-barnmorskan, som närmast underlyder kansliet.

Föredragande inför landskapsnämnden äro landskapssekreteraren, som är chef för kansliet, biträdande landskapssekreteraren, landskapskamreraren, som är chef för kamreraravdelningen, landskapsagronomen, som är chef för lantbruksavdelningen, landskapsförstämästaren, som är chef för forstavdelningen, landskapsvägingeniören, som är chef för vägavdelningen, samt landskapsarkeologen.

Förutom i 1 mom. nämnda innehavare av tjänster och befattningar kunna inom ramen för beviljade anslag extraordinarie befattningshavare samt tillfälliga funktionärer anställas.

18 §.

Landskapets tjänstemän och befattningshavare skola inför länsstyrelsen avlägga tjänsteed, där sådan icke av dem tidigare avlagts.

Förordnas någon, som ej avlagt tjänsteed, att som vikarie bestrida tjänst, skall han avlägga sådan ed.

Landskapets tjänstemän och befattningshavare svara för sina tjänsteåtgärder enligt lag.

19 §.

Ärende, vars handläggning ankommer på landskapsnämnden, skall föredragas för nämnden. Beslutanderätten tillkommer landskapsnämnden, Protokoll skall vid landskapsnämndens sammanträden föras av vederbörande föredragande.

Avgör landskapsnämnden ärende annorlunda än föredraganden föreslagit, äger föredraganden anteckna skiljaktig mening till protokollet. Har sådan anteckning icke gjorts, anses föredraganden hava biträtt beslutet.

20 §.

Skall förklaring infordras eller ock utlåtande eller upplysning inhämtas innan ärende avgöres, bör föredraganden skrida till åtgärd för dess införskaffande samt även vidtaga övriga åtgärder, som för ärendets beredning äro nödiga. I förberedande åtgärd av föredraganden må ej ingå något, som hör till det slutliga avgörandet.

21 §.

Expeditioner i anledning av landskapsnämndens beslut och övriga åtgöranden skola undertecknas av lantrådet och kontrasigneras av vederbörande föredragande.

Där vederbörande föredragande ensam fattat beslut om förberedande åtgärd, skall däröver utfärdad expedition av honom undertecknas på tjänstens vägnar.

Vid förfall för lantrådet eller lantrådets ställföreträdare må expedition, om ärendet är brådskande, undertecknas på landskapsnämndens vägnar av två föredragande, av vilka den ena bör hava föredragit ärendet och den andra vara antingen landskapssekreteraren, biträdande landskapssekreteraren eller landskapskamreraren.

22 §.

Uppstå tvivelsmål därom, på vilken avdelning handläggningen av ett visst ärende ankommer, äger lantrådet avgöra frågan.

23 §.

Avgörande, som ej är av den beskaffenhet att därom bör tillkännagivas genom skrivelse, skall upprättas i form av utslag. Där omständigheterna det medgiva och avgörandet icke är sådant, att

annan än sökanden kan därå grunda rätt, eller ärendet eljest ej är av den beskaffenhet, att handlingarna böra för framtiden uppbevaras, kan utslag eller remissresolution åtecknas handlingarna, varifrån dock efter omständigheterna myndigheternas utlåtanden därförinnan böra avskiljas.

24 §.

Till landskapsnämnden inkomna tjänsteskrivelser samt dit insända eller inlämnade ansökningar och övriga handlingar skola diariesföras och registreras i enlighet med i arbetsordningen givna anvisningar.

25 §.

Koncept till expedition skall åtecknas ärendets diarienummer samt expeditionens ordningsnummer och datum, dess undertecknades namn och avgifterna för densamma. Föredraganden är ansvarig för konceptets och expeditionens överensstämmelse med det fattade beslutet.

26 §.

Diaries, protokoll, koncept och förteckningar samt övriga handlingar skola, där så befinnes nödigt, inbindas och i likhet med övriga till arkivet hörande handlingar, omsorgsfullt förvaras

436
i enlighet med fastställda föreskrifter.

27 §.

Närmare föreskrifter angående ärendenas behandling skall meddelas i av landskapsnämnden för tjänstemännen och befattningshavarna antagen arbetsordning.

IV kap.

Innehavare av tjänst och befattning åligganden.

28 §.

Föredragandena skola göra sig förtrogna med förhållandena inom landskapet i allmänhet och envar särskilt med de omständigheter, om vilka han bör äga kännedom för att kunna behörigen fullgöra sina tjänsteåligganden.

Varje föredragande bör med omsorg och skyndsamhet bereda och föredraga de ärenden, som enligt antagen och fastställd arbetsordning ankomma på hans handläggning, samt fordorsammast uppsätta och låta utskriwa expedition, där sådan skall utfärdas och där landskapsnämndens justerade beslut föreligger.

29 §.

Landskapssekreteraren åligger att såsom föredragande handlägga ärenden, som angå;

1) polisväsendet;

2) folkskolväsendet, lärdomsskolan och sjöfartsundervisningen;

3) landskapets medicinalförvaltning;

4) lagberedningen till Ålands landsting;

5) inrättande och indragande av tjänster eller befattningar;

6) tjänsteförslag;

7) besättande av tjänst eller befattning;

8) beviljande av avsked, tjänstledighet och semester åt

tjänstemän och befattningshavare;

9) landskapsnämndens sammanträdestider samt tjänstetiden för tjänstemän och befattningshavare;

10) förslag till arbetsordning för tjänstemännen och befattningshavarna; samt

11) övriga ärenden, vilka enligt denna landskapslag eller särskilda föreskrifter ankomma på honom såsom chef för kansliavdelningen.

I arbetsordningen kan bestämmas, att även andra än ovannämnda ärenden skola handläggas av landskapssekreteraren.

30 §.

Biträdande landskapssekreteraren skall bereda och föredraga

övriga på kansliavdelningen ankommande ärenden, som i arbetsordningen uppräknas.

Landskapskanslistens arbetsuppgifter meddelas i arbetsordningen.

31 §.

Landskapskamreraren åligger att som föredragande handlägga ärenden, som angå:

- 1) landskapets inkomst- och utgiftsstat;
- 2) granskning av underredogörarens räkenskaper och medelsförvaltning;
- 3) utanordningar;
- 4) ansökningar om landskapsunderstöd, -bidrag och lån, för såvitt de icke i arbetsordningen ankomma på någon annan föredragande;
- 5) landskapsskatt och lån för landskapsförvaltningens finansiering;
- 6) landskapets egendom, såvitt icke någon del därav enligt arbetsordningen står under uppsikt av någon annan föredragande;
- 7) tjänstemäns och befattningshavares hänförande till avlöningsklass samt ansökningar om ålderstillägg och pension.

På landskapskamreraren ankommer vidare:

- 8) att tillse, att meddelade föreskrifter rörande medelsförvaltningen iakttagas samt att draga försorg om och ansvara för att kamreraravdelningens samt underredogörarens räkenskaper och kassor periodiskt behörigen revideras;
- 9) att vidtaga av landskapets fördel påkallade åtgärder, där underredogörare tillgripit eller förskingrat omhänderhavda medel eller brist i dessa medel yppats eller ock sådant förhållande uppdagats vid dödsfall;
- 10) att förteckna och förvara till kamreraravdelningen ingivna borgensförbindelser och andra säkerhetshandlingar;
- 11) att draga försorg om att vid revisioner hos underredogörare och vid tjänsteavträdelser tillkomna protokoll förvaras av kamreraravdelningen;
- 12) att tillse, att såväl kamreraravdelningens som underredogörarnas bokföring handhaves enligt gällande föreskrifter; samt
- 13) att fullgöra övriga åligganden, som enligt denna landskapslag eller särskilda föreskrifter ankomma på honom i egenskap av chef för kamreraravdelningen.

I arbetsordningen må kunna bestämmas, att även andra än ovan-

nämnda ärenden skola handläggas av landskapskamreraren.

32 §.

Huvudbokförarens och kassörens åligganden meddelas i arbetsordningen.

33 §.

Landskapsagronomen åligger att såsom föredragande handlägga ärenden, som angå:

- 1) lantbruket, dess binäringar och föreningsrörelse och lantmannagillesverksamheten;
- 2) landskapets jordegendomar;
- 3) Ålands lantmannaskola eller annan av landskapet underhållen jordbruksskola;
- 4) Ålands lantushållsskola.

Landskapsagronomen åligger vidare att

- 5) verkställa nödiga besiktningar och inspektioner beträffande landskapets jordegendomar;
- 6) inspektera undervisningen vid Ålands lantmannaskola eller annan av landskapet underhållen jordbruksskola;
- 7) företräda landskapet vid expropriation av fast egendom och vidtaga av saken påkallade åtgärder;

8) följa med lantbrukets och dess binäringars utveckling samt hålla sig underrättad om anslagen för lantbrukets främjande i riket och i anledning därav göra framställning hos landskapsnämnden om åtgärder för främjande av lantbruksnäringarna inom landskapet;

9) uppmuntra och främja lantbruket genom upplysnings- och instruktionsverksamhet samt tillhandaga jordbrukarnas organisationer med råd, upplysningar och nödiga åtgärder;

10) främja lantushållningen och kreatursförädlingsverksamheten;

11) samarbeta med vederbörande myndigheter beträffande handläggningen av dikningsärenden och övriga vattenrätten rörande frågor;

12) leda jordbruks-, fiskeri- och trädgårdsinstruktörernas verksamhet;

13) fullgöra övriga åligganden, som enligt denna landskapslag eller särskilda föreskrifter ankomma på honom i egenskap av chef för lantbruksavdelningen.

I arbetsordningen kan bestämmas, att även andra än ovannämnda ärenden skola handläggas av landskapsagronomen.

34 §.

Jordbruks-, fiskeri- och trädgårdsinstruktörernas åliggande skola bestämmas i arbetsordningen.

35 §.

Landskapsförstämestaren åligger att såsom föredragande handlägga ärenden, som angå:

- 1) skogshushållningen, jakten samt förenings- och annan rörelse för skogsvårdens främjande i landskapet;
- 2) landskapets skogar och avverkning;
- 3) uppsikt över den enskilda skogsvården samt övriga under skogsvården fallande frågor.

Landskapsförstämestaren åligger vidare att

- 4) verkställa nödiga besiktningar av landskapets skogar;
- 5) delta i och leda upplysnings- och instruktionsarbetet på skogs- och jaktvårdens område inom landskapet;
- 6) leda och biträda vid utförandet av forstliga arbeten på den privata skogshushållningens område;
- 7) föranstalta därom, att inom landskapet finnes tillräcklig tillgång på skogsfrö och planter av kontrollerad, för orten lämplig beskaffenhet;

8) övervaka de kommunala skogsvårdsnämndernas arbete;

9) övervaka, att skog icke må skövlas samt, om så likväl skett, vidtaga av saken påkallade åtgärder för fredning samt för åstadkommande av återväxt och dess betryggande;

10) övervaka och leda skogsvårdsinstruktörens, skogvaktaren- arbetsledarens och övriga vid forstavdelningen anställdas verksamhet; samt

11) fullgöra övriga åligganden, som enligt denna landskapslag eller särskilda föreskrifter ankomma på honom i egenskap av chef för forstavdelningen.

I arbetsordningen kan bestämmas, att även andra än ovannämnda ärenden skola handläggas av landskapsförstämestaren.

36 §.

Skogsvårdsinstruktörens och skogvaktaren-arbetsledarens åligganden skola fastställas i arbetsordningen.

37 §.

Landskapsvägingeniören åligger att såsom föredragande handlägga ärenden, som angå:

- 1) landskapsförvaltningen underlydande vägar, broar, kanaler, sjökommunikationer;

- 2) landskapets motorbåtar och färjor;
- 3) anskaffning av erforderliga inventarier, redskap, maskiner och material samt försäljning och avförande ur räkenskaperna av obehövlige eller förslitna materiel eller inventarieföremål ävensom utlåning eller förhyrning för allmännyttiga ändamål av maskiner och förrådsartiklar;
- 4) fördelning och användning av till förfogande ställda anslag på ekonomiskt och tekniskt fördelaktigt sätt.
Landskapsvägingeniören åligger ytterligare att
- 5) själv eller genom underlydande befattningshavare utföra ombetrodda arbeten, förrättningar, undersökningar och förvaltningsuppgifter;
- 6) övervaka vården och underhållet av anförtrodd landskaps-egendom;
- 7) vidtaga erforderliga åtgärder för verkställande av expropriation av fast egendom, som är behöflig för byggnadsföretag;
- 8) sörja för ordningens upprätthållande, sjukvård samt upplysningsarbete bland underlydande arbetare, där detta med hänsyn till de fast anställda arbetarnas antal är av nöden;
- 9) företaga nödiga inspektions- och andra resor;

10) ingiva inom föreskriven tid till kamreraravdelningen räkenskapsrapporter samt förslag till inkomst- och utgiftsstat för följande år; samt

11) fullgöra övriga åligganden, vilka enligt denna landskapslag eller särskilda föreskrifter ankomma på honom såsom chef för vägavdelningen.

I arbetsordningen kan bestämmas, att även andra än ovannämnda ärenden skola handläggas av landskapsvägingeniören.

38 §.

Vägbyggmästarens och vägmästarens arbetsuppgifter bestämmas i arbetsordningen.

39 §.

Landskapsarkeologen åligger att såsom föredragande handlägga ärenden, som angå:

- 1) forn- och kulturminnesvården i landskapet;
- 2) landskapets museer och tillsättande av befattningshavare vid dem.

Landskapsarkeologen åligger vidare att

- 3) övervaka, att gällande författningar rörande fornminnes- och kulturminnesvård efterlevas;

- 4) taga initiativ till och sörja för förefintliga minnesmärkens fredande och bevarande;
- 5) hålla tillsyn över landskapets fornlämningar och andra kulturminnesmärken samt övervaka, att de icke taga skada eller förstöras och, för den händelse så skulle vara fallet, omedelbart hos landskapsnämnden göra framställning om förebyggande åtgärder;
- 6) uppgöra förteckning och beskrivning över landskapets fasta fornlämningar, verkställa inventering av det kulturhistoriska föremålsbeståndet och upprätta register över äldre ortnamn inom landskapet samt anteckna alla omständigheter, som äro ägnade att belysa landskapets kultur och historia;
- 7) taga initiativ till önskvärda och erforderliga åtgärder för konservering eller istandsättning av forn- och kulturminnesmärken;
- 8) utföra utredningar och undersökningar rörande forn- och kulturminnesvården samt i frågor rörande kulturminnesvård och kulturhistorisk forskning samarbeta med andra ifrågakommande institutioner;
- 9) redogöra tid efter annan vid landskapsnämndens sammanträden för sin verksamhet, arbetets gång, gjorda inköp, influtna gåvor m.m.;

- 10) sörja för systematisk tillväxt och betryggande vård av landskapets museala samlingar/i ^{samt} egenskap av föreståndare för dem tillse, att förvärvade och deponerade föremål registreras och katalogiseras, bestämma om föremålens uppställning och förvaring, varvid särskild hänsyn bör tagas till att skådesamlingen ordnas systematiskt och instruktivt, samt att de magasinerade föremålen skola vara tillgängliga för forskare ävensom att erforderliga konserveringsarbeten bliva sakkunnigt utförda;
 - 11) stå i mån av tid lokala hembygds- och fornminnesföreningar samt enskilda personer till tjänst med råd och bistånd i kulturminnesvårdande och museala angelägenheter, i vilket avseende han skall stå i kontakt med föreningarnas styrelser samt om möjligt årligen besöka deras museer eller museala anläggningar;
 - 12) främja genom vetenskaplig forskning utredande av spörsmål, som hänföra sig till landskapets förhistoria, historia och etnologi; samt
 - 13) fullgöra övriga åligganden, som enligt denna landskapslag eller särskilda föreskrifter ankomma på honom.
- I arbetsordningen kan bestämmas, att även andra än ovannämnda ärenden skola handläggas av landskapsarkeologen.

Landskapsregistratorn-arkivarien åligger att

1) mottaga framställningar, ansökningar, besvär och andra skrivelser som inlämnas till landskapsnämnden, samt på dem anteckna av vem och när handlingar inlämnats;

2) draga försorg om att från landskapsnämnden utgående expeditioner vederbörligen avsändas eller, belagda med stämpelmärken till stadgat belopp, utgivas till sakägaren samt att avgifterna för dem uppbäras och bokföras;

3) föra diarium över inkommande och utgående skrivelser och handlingar samt häri anteckna de åtgärder, som vidtagits i ärenden;

4) föra förteckning över oavgjorda ärenden samt åtminstone kvartalsvis hos lantrådet göra anmälan om de ärenden, beträffande vilka skäl till anmärkning finnes;

5) hava vård om landskapets stämpelmärken samt redovisa och ansvara för dem;

6) handhava skötseln av landskapsnämndens arkiv och med användande av kortsystem förteckna till arkivet hörande protokoll, handlingar, böcker, verifikat, ritningar och kartor;

7) låta utskriva samt till riktigheten bestyrka de avskrifter

av i arkivet förvarade handlingar, om vilkas utgivande beslut fattats; samt

8) fullgöra de övriga åligganden, som enligt denna landskapslag eller särskilda föreskrifter ankomma på landskapsregistratorn-arkivarien.

I arbetsordningen kan bestämmas, att även andra ärenden än ovan uppräknade skola ankomma på landskapsregistratorn-arkivarien

41 §.

Renskriverskan och vaktmästaren skola utföra de åligganden, som uti arbetsordningen äro dem anvisade eller som anvisas dem av lantrådet eller vederbörande avdelningschef.

42 §.

Byggnadsinstruktörens arbetsuppgifter bestämmas i arbetsordningen.

43 §.

Landskapshälsosystem-barnmorskan skall i enlighet med vad därom är särskilt stadgat och enligt fastställt reglemente fullgöra de åligganden, som ankomma på henne.

44 §.

Finnes vid landskapsnämnden andra innehavare av tjänst och

befattning än ovan i detta kapitel nämnts eller extraordinarie befattningshavare eller tillfälliga funktionärer, bestämmas deras åligganden av landskapsnämnden.

V kap.

Kompetensvillkor, tjänsters och befattningars besättande, semester, tjänstledighet och avsked.

45 §.

Kompetensvillkor för landskapssekreteraren och biträdande landskapssekreteraren är juriskandidat- eller högre rättsexamen eller tidigare högre förvaltningsexamen.

Kompetensvillkor för landskapskamreraren är juriskandidat- / tidigare högre förvaltningsexamen, ekonomiekandidatexamen eller eller högre rättsexamen eller/politiceskandidatexamen, vardera med högre vitsord i företagsekonomi samt vitsord i nationalekonomi.

För landskapsagronomtjänsten erfordras avlagd agronomisk ämbetsexamen samt praktisk erfarenhet vid lantbruk.

Landskapsforstmästaren bör uppfylla villkoren för erhållande av extraordinarie forstmästartitel.

Landskapsvägingeniören bör hava avlagt väg- och vattenbyggnadsingeniörsexamen vid Tekniska Högskolan i Finland eller någon annan högskola med motsvarande kurs.

Av landskapsarkeologen fordras filosofiekandidatexamen med

antingen vitsord i Finlands och de nordiska ländernas arkeolo-

gi och vitsord i åtminstone två av följande vetenskapsgrupper:

Finlands historia eller nordisk historia, nordisk filologi, nordisk kulturhistoria och folklivsforskning eller finsk-ugrisk etnografi och konsthistoria;

eller ock högsta vitsord i ett ämne inom någon av dessa vetenskapsgrupper, cum laude approbatur i Finlands och de nordiska ländernas arkeologi och vitsord inom någon av övriga nämnda vetenskapsgrupper.

Vidare fordras praktisk erfarenhet i arkeologiskt och etnologiskt fältarbete samt museipraktik ävensom genom vetenskapliga publikationer ådagalagd insikt och förmåga att behandla arbetsmaterialet.

Vägbyggmästaren, vägmästaren och byggnadsinstruktören skola hava avlagt byggmästarexamen vid teknisk skola.

Av landskapsregistratorn-arkivarien och landskapskanslisten fordras avlagd lägre rättsexamen.

Av landskapskassören och huvudbokföraren fordras avlagd lägre rättsexamen eller vid högskola avlagd ekonomisk examen, som be-

rättigar till titeln diplomekonom.

Jordbruksinstruktörerna skola hava genomgått sådant lantbruksläroverk, varifrån dimission berättigar till titeln agrolog.

Skogsvårdsinstruktörens kompetensvillkor äro genomgången kurs vid forstskola, som berättigar till titeln forsttekniker, och trädgårdsinstruktörens genomgången två-årig trädgårdsskola.

Fiskeriinstruktören skall hava sådan praktisk erfarenhet på fiskerinäringens område, som landskapsnämnden prövar nödig för befattningens handhavande.

För annan här ovan icke nämnd tjänst eller befattning fordras sådan genom tidigare verksamhet ådagalagd skicklighet och förmåga, som tjänstens eller befattningens framgångsrika handhavande förutsätter.

För extraordinarie befattning fordras sådan kompetens, som landskapsnämnden vid befattningens inrättande beslutat.

46 §.

Samtliga tjänstemän och befattningshavare utnämnas eller antagas av landskapsnämnden, sedan tjänsten eller befattningen varit ledig att ansökas inom trettio dagar. Extraordinarie befattning kan dock besättas utan att lediganslås.

47 §.

Över innehavare av tjänster och befattningar skall föras matrikel, enligt vad därom är särskilt stadgat.

48 §.

Lantrådet äger årligen åtnjuta semester på sätt därom är särskilt stadgat.

Tjänstemän och befattningshavare tillkommer semester på tid, som av lantrådet bestämmes, i enlighet med vad därom är särskilt stadgat. Landskapssekreteraren må icke åtnjuta semester samtidigt som lantrådet med mindre landskapsnämnden därtill bifaller.

Tjänstledighet åt lantrådet samt innehavare av tjänst eller befattning beviljas av landskapsnämnden, som även äger bevilja tjänsteman eller befattningshavare ansökt avsked.

49 §.

Angående innehavares av tjänst eller befattning entledigande från tjänsten eller befattningen är särskilt stadgat.

Extraordinarie befattningshavare och tillfällig funktionär må uppsägas och meddelat förordnande återkallas i enlighet med vad därom är särskilt stadgat, då landskapsnämnden prövar skäl därtill föreligga.

VI kap.

Tjänsteåtal.

50 §.

Tjänsteåtal mot lantrådet och landskapsnämndens ledamöter handlägges av Åbo hovrätt, såsom därom är särskilt stadgat.

Innehavare av tjänst eller befattning åtalas för brott i tjänsten vid vederbörlig underrätt.

VII kap.

Om ändringssökande.

51 §.

Har landskapsnämnden fattat beslut eller vidtagit åmbetsåtgärd varöver besvär kunna anföras på sätt i lagen om självstyrelse för Åland säges, bör nämnden i avseende å delgivning eller annan dylik åtgärd iakttaga de föreskrifter, som för sådant fall gälla vid länsstyrelse.

VIII kap.

Landskapets hushållning.

52 §.

Landskapsnämnden skall årligen uppgöra förslag till inkomst- och utgiftsstat för landskapet för nästföljande kalenderår samt

senast i början av landstingets höstsession överlämna förslaget till landstinget. Landskapsnämnden underlydande inrättningar, nämnder, styrelser och befattningshavare äga årligen före den 1 september för sådant ändamål till nämnden avlämna förberedande inkomst- och utgiftsförslag inom envars verksamhetsområde.

53 §.

Uti inkomststaten bör upptagas:

- 1) beräknat överskott från det löpande året;
 - 2) för landskapets behov beviljade medel, som skola uppbäras under det följande året;
 - 3) landskapet tillkommande skatter;
 - 4) inkomst, som landskapet kan antagas hava på annan grund;
- Ävensom
- 5) det belopp, som därutöver erfordras, jämte förslag huru det skall hopbringas.

I utgiftsstaten bör upptagas:

- 1) den gäld eller avkortning därå, som bör betalas under det följande året;
- 2) de belopp, som på grund av tidigare vidtagna beslut skola utbetalas under det följande året;

3) de belopp, som landskapsnämnden ytterligare anser erforderliga för landskapets gemensamma behov under det följande året, samt

4) ett förslagsanslag att användas för tillfälliga, oförutsedda behov.

Hava till landskapets förfogande ställts statsegendom, skatter, skatteandelar, avgifter eller andra statsbidrag såsom vederlag för fullgörandet av viss skyldighet, böra i utgiftsstaten upptagas motsvarande anslagsbelopp.

54 §.

Uti inkomst- och utgiftsstaten böra främst upptagas utgifterna och därefter inkomsterna, vardera angivna i bruttobelopp utan föregående avdrag av inkomster från utgifter eller utgifter från inkomster.

Inkomsterna fördelas på avdelningar, kapitel och moment samt utgifterna på huvudtitlar, kapitel och moment i överensstämmelse med vad landstinget för varje år i sådant avseende besluter. Särskilt skola angivas de beslut och stadganden, på grund av vilka inkomsterna inflyta eller utgifterna utgå.

Till olika fonder hörande inkomster och utgifter må icke före-

nas till en enda post, utan bör av inkomst- och utgiftsstaten framgå, till vilken fond varje post hänförs sig.

55 §.

I fastställd inkomst- och utgiftsstat upptagna anslag må ej överskridas eller från ett år till ett annat överföras, med mindre sådant genom anteckning i utgiftsstaten medgivits, ej heller må överföring av anslag från en av landstinget särskilt för sig godkänd titel till annan titel äga rum.

Utan hinder av fastställd inkomst- och utgiftsstat är envar berättigad att av landskapet söka vad honom lagligen tillhör.

56 §.

Vid uppgörande av inkomst- och utgiftsstat äger landskapsnämnden utöver vad ovan stadgats iakttaga de föreskrifter, som härom kunna meddelas av landstinget.

57 §.

Skulle så hända, att inkomst- och utgiftsstaten icke blivit av landstinget fastställd före ingången av det år, varunder den borde gälla, och har förslag till densamma inom föreskriven tid inlämnats till landstinget, skola utgifter, som omnämnas uti 53 § i andra stycket under punkterna 1) och 2) ävensom de anslag,

som grunda sig på någon landskapets förpliktelse, bestridas och därtill nödiga inkomster provisoriskt uppbäras.

Befinnes ändringar eller tillägg i fastställd inkomst- och giftsstat oundgängligen nödvändiga, skall landskapsnämnden till landstinget härom överlämna förslag.

58 §.

Landskapets räkenskaper skola upprättas för kalenderår samt på tid och i den ordning landstinget bestämt överlämnas till revision.

59 §.

För granskningen av räkenskaperna och den ekonomiska förvaltningen utser landstinget bland härtill lämpliga, inom eller utom landskapet bosatta personer, tre revisorer och tre ersättare för dem. Sedan ett år förlidit, efter det de valda tillträtt sin befattning, skall en revisor och en ersättare och efter ytterligare ett år en annan revisor och en annan ersättare efter lottning avgå. I de avgångnas ställe väljas varje år revisor och revisorsersättare för en tid av tre år.

Avlider revisor eller avgår han av annan orsak, innan tiden för hans uppdrag är ute, skall fyllnadsval anställas. Den så-

lunda valda tjänstgör under den tid, som för den avgångna skulle återstått.

60 §.

Revisorerna skola granska landskapets räkenskaper och bokslut, utröna huruvida siffrorna äro riktiga samt utgifterna och inkomsterna lagenliga ävensom utöva tillsyn över inkomst- och utgiftsstatens iakttagande.

Revisorerna skola ock åtminstone två gånger om året på tider, som på förhand icke blivit bekantgjorda, revidera landskapets penningmedel samt på lämplig tid verkställa revision av dess lösa egendom.

Å landskapet tillhörig eller under dess förvaltning stående fast egendom skall syn av revisorerna föranstaltas minst vart tredje år.

61 §.

Efter slutför revision skola revisorerna på tid, som av landstinget bestämmes, till detta avgiva berättelse, som bör upptaga under revisionen gjorda iakttagelser, så ock de anmärkningar, till vilka revisionen givit anledning, jämte förslag till avhjälpande av anmärkta missförhållanden ävensom yttrande,

huruvida ansvarsfrihet må meddelas landskapsnämnden och övriga redovisningsskyldiga.

62 §.

Iakttaga revisorerna vid den av dem under revisionsåret verkställda revisionen missförhållanden, böra de ofördröjligen påyrka rättelse samt, ifall sådan icke följer, därom anmäla hos landstinget.

Instruktion för revisorerna fastställas av landstinget.

63 §.

Landskapsnämnden och övriga redogörare äro skyldiga att tillhandahålla revisorerna alla till bokföringen hörande räkenskaper och handlingar samt även i övrigt lämna dem det biträde, som för revisionens underlättande är erforderligt.

IX kap.

Särskilda stadganden.

64 §.

Vad i allmän lag är stadgat om domarjäv skall gälla i fråga om lantråd, ledamot av landskapsnämnd och föredragande.

65 §.

Vad i denna landskapslag stadgas om innehavares av tjänst el-

ler befattning formella kompetens gäller icke de tjänstemän och befattningshavare, vilka utnämnts innan denna landskapslag trätt i kraft.

66 §.

Innehavars av tjänst eller befattning tjänstgörings- och boningsort bestämmes av landskapsnämnden.

67 §.

Bevis eller annan handling, som i original inlämnats till landskapsnämnden, skall på anhållan återlämnas till sakägare, såframt officiellt besannad avskrift därav fogats till handlingarna.

Angående utgivande av diarie- och andra bevis skall anmälan göras hos vederbörande föredragande.

68 §.

Landskapsnämnden äger fastställa tjänstemännens och befattningshavarnas arbetstider.

Angående arbetstider samt därom, när lantrådet samt innehavarna av tjänst och befattning kunna träffas av allmänheten, skall genom anslag samt på annat lämpligt sätt tillkännagivas för allmänheten.

69 §.

Val av ledamöter och ersättare i landskapsnämnden förrättas enligt denna landskapslag, då landstinget efter lagens ikraftträdande första gången sammankommer.

Genom denna landskapslag upphäves Ålands landstings beslut angående ordnandet av Ålands landskapsförvaltning, utfärdat den 5 mars 1923, jämte senare tillkomna ändringar.

Mariehamn den 7 november 1951.

På landskapsnämndens vägnar:

Lantråd

Viktor Strandfält

Viktor Strandfält.

Landskapssekreterare

Ch. Stormbom

Ch. Stormbom.

Nr 23/1951.

LAGUTSKOTTETS betänkande Nr 23/1951 med anledning av landskapsnämndens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag angående landskapsförvaltningen i landskapet Åland.

Förenämnda framställning, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, har utskottet behandlat, och får på skäl, som landskapsnämnden i sin motivering anför, värdsammast för landstinget föreslå,

att landstinget ville godkänna lagförslaget.
Mariehamn den 15 nov. 1951.

På lagutskottets vägnar:

Tor Brenning
Tor Brenning.

Axel Kuffschinoff
Axel Kuffschinoff.

Närvarande i utskottet: Tor Brenning, ordförande, Herman Mattsson, Jan Erik Eriksson, J.A. Sjöblom och Viktor Bertell.